

Når man gør noget, så sker der noget

Der var både heftige diskussioner, intens lytten, konstruktive forslag, høj faglighed og humor på bordet, da Kvindelige Kunstneres Samfund afholdt symposiet Come ON i weekenden d. 29. og 30. september 2012.

Kvindelige Kunstneres Samfund står for lige vilkår. Så kort kunne man godt opsummere budskabet fra symposiet, men der må nødvendigvis lægges flere nuancer til for at yde retfærdighed over for den kompleksitet og seriøsitet, arrangementets mange diskussioner bar præg af.

Rammen for begivenheden var Statens Værksteder for Kunst i Gammel Dok Pakhus. En historisk bygning, som siden 1986 har lagt hus til udøvelsen af billedkunst, kunsthåndværk og design på et professionelt plan. De rette rammer at afholde et symposium i, hvor det som udgangspunkt var et højt prioriteret ønske at snakke om netop kvalitet og faglighed som drivende faktorer.

Symposiet var bygget op af flere forskellige dele, som tilsammen skulle udgøre den helhed, diskussionen om fremtidens KKS skulle føres ud fra. Hvordan skaber vi et nyt KKS, og hvad ønsker vi, at foreningen skal arbejde med frem mod hundrede års jubilæet i 2016? Det var kun et par af de mange spørgsmål, der agerede inspiration for samtalerne under symposiet.

Det var dog ikke blot foreningen, som var i centrum i løbet af de to dage, arrangementet varede. Der var lige så meget fokus på medlemmerne og deres udgangspunkt for at udøve deres felt - hvilket man også fornemmede i den lydhørhed, der var for den enkeltes fortælling og eksempler fra det faglige liv undervejs.

Nu skal der ses indad – og fremad

Formand Kit Kjærbye var den første på talerstolen med en velkomst, hvor hun lagde vægt på sine egne tanker omkring foreningens kommende jubilæum om fire år. 'En vandring ind i jubelåret' kaldte hun den bevægelse, som KKS skal foretage frem mod det skelsættende årstal - og supplerede med at fortælle, at det nu handler om at se fremad, og derfor må der nødvendigvis også ses indad. En udtalelse, hun samtidig fremhævede som grundlag for overhovedet at holde et symposium.

Da Kit Kjærbye havde lagt mikrofonen, tog panelet over, men inden da blev deltagerne delt op i to grupper, hvoraf den ene blev siddende blandt spær og lyssætning til videooptagelser på 4. sal i pakhuset, mens den anden halvdel bevægede sig ned til stueetagen for at arbejde i workshop. De, der blev i toppen af huset, var den formiddag vidne til en række personlige fortællinger fra panelet, som bestod af Kirsten Dufour, Susan Hinum, Lise Seier Petersen, Merete Jankowski, Jette Gejl og Sanne Kofod Olsen. Sidstnævnte fungerede som ordstyrer i debatten.

KKS havde inviteret disse markante kvindelige kunstnere og kunsthistorikere til at sidde med i en paneldebat, som skulle kaste lys over den enkeltes praksis og erfaringer. Det blev til en stribe meget forskelligartede fortællinger fortalt ud fra et personligt ståsted - beretninger, der bl.a. viste, hvor divergerende en opfattelse der er af begreberne feminisme og køn.

Muligheden for at handle

Billedkunstner og formand for Statens Kunstråds to billedkunstneriske udvalg, Jette Gejl, lagde ud og fortalte om, hvilket udgangspunkt hun bestrider sin formandspost ud fra – nøgleordene var et ønske om at gøre en forskel i det demokratiske rum, og så blev det også til en fortælling om, hvordan man finder ud af, hvilke ressourcer man selv ligger inde med. Merete Jankowski, mag. art. i kunsthistorie og kommende leder af Overgaden, tog tråden op og talte om at være motiveret af lyst og interesse – og om ikke at være optaget af sit køn, men at være optaget af eksklusionsmekanismer generelt.

Der var latter blandt tilhørerne, da Jeanette Land Schou, billedkunstner og videokonsulent ved Kunstakademiets it-værksted, hev en bog om coaching frem og talte om, at offerrollen skal lægges på hylden. Men at der var alvor bag humoren, var der ikke megen tvivl om, da kunstneren fortsatte sin karrierefotælling, som på ingen måde var en beretning om den lige vej – men i høj grad en beretning om personlig styrke. Styrke lå også bag keramikeren og billedkunstner Lise Seier Petersens oplæg, som tog udgangspunkt i en række inspirerende eksempler på, hvordan det er muligt at placere sig selv et sted, hvor der rent faktisk er mulighed for at handle. Når man gør noget, så sker der noget, var parolen.

Det rum, hvor man kan udfolde sig

Susan Hinum, ph.d. og forstander på Kunsthøjskolen på Ærø, fortalte om sit eget udgangspunkt, som var foranlediget af en tidlig erkendelse af ikke at ville virke som kunstner – en erkendelse af, at hun havde en anden rolle at udfylde. Og derved kom hendes fortælling til at dreje sig om at finde det rum, hvor man kan udfolde sig.

At billedkunstner Kirsten Dufour har ageret inden for mange forskellige rum, var tydeligt efter hendes præsentation af nogle af de kunstprojekter, hun har været engageret i. Her oplevede man en kunstnerisk ildsjæl, der forstår at udfolde sig både politisk, fagligt og feministisk. En udfoldelse, der blev understreget af hendes udgangsreplik, der

kategoriserede feminismen som heltemodig – som en isme, der står som katalysator for fællesskab og inklusion.

Mag. art. i kunsthistorie og direktør på Museet for Samtidskunst, Sanne Kofod Olsen, rundede oplægsrunden af med et par eksempler på de kampe, hun stadig oplever, skal tages – også her tyve år efter, at hun begyndte at arbejde med samtidskunsten. Derefter blev ordet givet frit, og debatten gik højlydt mellem både paneldeltagere og tilhørerne på stolerækkerne.

Emnerne var mange, men der var udpræget fokus på, hvilken rolle feminismen spiller inden for kunstrådet i dag. Spørgsmålet om, hvilke værdier man vil have hæftet på sig som kvindelig kunstner, var også oppe at vende adskillige gange, og det blev bl.a. diskuteret, hvorvidt der er forskel på de forskellige generationers holdninger til kønsdebatten og –begrebet.

KKS mod år 2016 – hvor vil vi hen

Efter paneldebat og frokost blev der byttet, og deltagerne fra formiddagens program på 4. sal tog nu turen ned gennem huset til en workshop ledet af billedkunstner og formand for Unge Kunstnere og Kunstformidlere, Stine Ofelia Kildevang. I malerateliet Store Formater - et atelier med højt til loftet og plads til store armbevægelser – blev deltagerne sat til at arbejde ud fra spørgsmålet ”KKS mod år 2016 – hvor vil vi hen?”. Et spørgsmål, som førte til, at der både blev tænkt vidtløftige tanker for foreningens fremtidige arbejde og fokuseret på de helt praktiske vilkår, som det enkelte medlem arbejder under i det daglige.

Efter at have præsenteret deltagerne for en række tal, herunder en liste over magtens top 100 i dansk kunst, hvor en kvinde først er at finde på 12. pladsen (listen er udarbejdet af Michael Jeppesen og Information), ledte Stine Ofelia Kildevang deltagerne igennem en nøje tilrettelagt proces, som indeholdt gruppediskussioner såvel som stilhed med plads til at nedfælde egne tanker. Afslutningsvist skulle hver enkelt gruppe visualisere deres idéer for KKS - med fokus

på, hvad foreningen kan gøre for at markere jubilæumsåret.

Det foretrukne medie var for langt de fleste grupper leret, og den billedmæssige dokumentation fra processen viser da også, at den umiddelbarhed, der er forbundet med materialet, blev udnyttet til at skabe mange små elementer i præsentationen. Det altoverskyggende kodeord for gruppernes ønsker for KKS var synlighed – at foreningen fremover skal være en synlig debattør og gå i dialog både internt og eksternt, så KKS også kan virke som dagsordensættende aktør. Derudover var der et stort fokus på, hvad der skal til, for at foreningen kan tiltrække nye medlemmer i fremtiden.

Langt endnu til ligelig fordeling

Uden for blæste en strid vind, men efterårssolen kiggede af og til frem gennem forrevne grå skyer og kastede lidt lys ned over dramatikeren Gritt Uldall-Jessens happening "Det korte af det lange", som sluttede lørdagens faglige program af. En happening, som helt bogstaveligt iscenesatte medlemmer af KKS - samt et par potentielle - som både kurve- og cirkeldiagrammer, der illustrerede den skævvridning, som stadig gør sig gældende inden for tildelingen af kunststøtte samt indkøb af værker til Statens Museum for Kunst.

De enkelte opstillinger blev ledsaget af misbilligende lyde fra publikum såvel som af fanfarer fra en trompetist. En ambivalens der måske er et meget godt udtryk for, at noget trods alt er opnået over de seneste 100 år, men at der endnu er langt til en ligelig fordeling. Det kan nemlig stadig være rigtig koldt ikke at være inde i varmen – hvilket meget vel kunne være budskabet i den seance, hvor en række af performerne holdt en plakat med en afklædt kvinde på, mens skiftende stykker pap blev holdt op foran. Papstykker, der ud fra forskellige årstal viste procentsatsen for Statens Museum for Kunsts indkøb af værker udført af kvindelige kunstnere. Den afbildede kvinde blev tankevækkende nok aldrig tilnærmelsesvist klædt på i den performance.

KKS skal være nutidig

Søndagens program bød på arbejdsgrupper og opsamling på de mange tanker og idéer, lørdagens diskussioner havde sat i gang. Nu handlede det i høj grad om at få nedfældet konkrete handlingsplaner for de fremtidige KKS-tiltag. Medlem af bestyrelsen, Bodil Høyer, konkretiserede arbejdet med følgende sentens: 'Det er ikke nok at være historie, vi skal også være nutid' – hvorefter ordet blev givet videre til de enkelte arbejdsgrupper, som fremlagde deres idéer for forsamlingen.

Blandt de mange forslag var både en ny kunsthistorie, reviderede optagelseskriterier, udnævnelse af ambassadører, muligt medlemskab af Dansk Kunstnerråd, styrkelse af de regionale tiltag, nødvendigheden af en aktiv nutidig fortælling, samarbejde på nordisk og internationalt niveau og nedsættelse af arbejdsgrupper til bl.a. pr. fondsansøgninger og politisk arbejde.

En af grupperne fastslog, at KKS står for lige vilkår – og når disse lige vilkår er opnået, så kan KKS overgå til at være en historisk forening, der dokumenterer fortidens ulige vilkår. Et statement, der også blev brugt til at slå fast, hvorfor KKS som forening stadig har sin berettigelse. Det har den, fordi lige vilkår endnu ikke er opnået.

At tage ansvaret på sig

Da eftermiddagen var nået, åbnede foreningen dørene ind til både Store Formater og plan 4 til nogle timer i underholdningens tegn, hvor Cirkus Panik stod for gøgl, og Sophisticated Ladies med tenorsaxofonist Christina Dahl leverede jazztonerne. Samtidig kunne man se film og få flere informationer om KKS i lokalerne på 4. sal. Et led i den synliggørelse af foreningen, som adskillige af deltagerne under symposiet havde gjort opmærksom på som en fuldstændig nødvendig del af det fremtidige arbejde i foreningen.

Kaster man et blik ned over de mange stikord, der kom på blokken i forbindelse med de to septemberdage på dokken, kunne der – som en af mange konklusioner – godt skrives følgende omkring det fremtidige arbejdsgrundlag, symposiedeltagerne ønsker

for KKS: Det handler ikke bare om, at det kan gøres bedre. Det handler om, at vi (som i kvindelige kunstnere) kan være med til at gøre det bedre, og her nytter det ikke at læne sig tilbage og acceptere status quo, for det er en nødvendighed at tage ansvaret på egne såvel som fælles skuldre.

Der blev dog også lagt stor vægt på, at det er et ansvar, der kan komme til udtryk på mange forskellige måder, og det skal der være plads til, for KKS skal også fremover være en rummelig forening, hvor enhver bidrager med det, man har mulighed for.

Fremtid – ikke kun fortid: en opsummering

En kort opsummering af de emner og forslag, der trådte frem i forbindelse med symposiet, kunne se ud som følger:

- Foreningens grundlag hviler på en historie, som har stor tyngde og betydning. Men et fremtidigt KKS skal ikke kun være historie, det skal bygge videre på de kampe og det mod, som tidligere tiders kvinder har udvist.
- KKS skal arbejde for synlighed, dialog og mangfoldighed – og for indflydelse i alle de kunstneriske og politiske organer, hvor foreningen kan gøre en forskel.
- Jubilæumsåret skal ikke udelukkende markeres i 2016. Det er væsentligt at starte arbejdet allerede nu og afholde flere arrangementer i tiden op til.
- 100 års jubilæet bør markeres med en eller flere udstillinger og en ny kunsthistorie, hvor kvinderne får deres berettigede plads.
- Der skal nedsættes konkrete arbejdsgrupper internt i foreningen, som arbejder med pr og presse, udstilling, fondssøgninger, politik mv.
- Der skal arbejdes på at formulere nye formålsparagraffer og optagelseskriterier.
- Det regionale arbejde skal styrkes. Medlemmerne i de forskellige områder af Danmark skal inddrages aktivt, og der bør afholdes regionale arrangementer.
- Kendskabet til KKS skal øges blandt de potentielle yngre medlemmer. Der skal udnævnes ambassadører, som kan fortælle om foreningen på f.eks. akademierne. Opsøgende aktiviteter bør være et væsentligt led i udbredelse af kendskabet.
- Internationalt og nordisk samarbejde er væsentligt for foreningen. Der bør arbejdes aktivt på at knytte kontakter.
- KKS skal lægge kræfter i at modvirke, at billedkunst udvikler sig til et fag med lav status. Det er nødvendigt, at der kontinuerligt arbejdes for at højne respekten for faget og for professionalismismen.

Denne reportage skal ikke ses som en fyldestgørende dokumentation af symposiet, men som en forsmag på en mere omfattende opsamling, der følger senere på efteråret.

Hold øje med www.kks-kunst.dk, hvor der også er mulighed for at læse et detaljeret referat fra symposiets paneldebat og søndagens opsamling.

Tekst: Ida Sofie Minke Anderson

Billeder: Pylle Søndergaard

KKS ønsker at takke Carl Nielsen og Anne Marie Carl-Nielsens legat for generøs støtte til symposiets afholdelse. Ligeledes tak til Bkf-fonden samt Statens Værksteder for Kunst.

Stemmingsbilleder fra symposiet Come ON d. 29. og 30. september 2012

